

Förbindelser till Holmön, Umeå kommun, Västerbottens län

2003-10-23

Förbindelser till Holmön, Umeå kommun, Västerbottens län (N2003/2677/IR)

Glesbygdsverket har enligt sin instruktion (1990:1008) till uppgift att genom påverkan på olika samhällssektorer verka för goda levnadsförhållanden och utvecklingsmöjligheter för glesbygds- och landsbygdsbefolkningen i olika delar av landet med tyngdpunkten i skogslänens inre delar samt i skärgårdsområdena.

SAMMANFATTANDE SYNPKTER

· Glesbygdsverket föreslår att regeringen i särskild ordning definierar Vägverkets ansvar och regler för stakning av vinterled mellan Holmön och fastlandet inför 2003/2004 och att regeringen därefter uppdrar åt Vägverket att staka vinterled.

Glesbygdsverket anser att det är absolut nödvändigt att en fungerande vintertrafik för både människor och gods skapas mellan Holmön och fastlandet inför 2003/2004 och fram till dess att en tillfredsställande permanent trafik året om har skapats. Verket anser dessutom att det är viktigt att representanter för Holmöns befolkning och näringsliv får delta i diskussionerna om lämplig lösning.

Glesbygdsverket anser att de förhållanden som har rått i vintertrafiken för människor och näringsliv på Holmön under åren allt sedan Vägverket 1997 slutade att staka vinterled har varit helt förödande för Holmöns situation och utveckling. Holmön har i jämförelse med de flesta andra öar i glesbygds-skärgården en relativt ung befolkning med många barnfamiljer. Holmön med dess unika natur och kultur har goda förutsättningar för en utökad besöksnäring. Bra och tillförlitliga kommunikationer är dock den viktigaste förutsättningen för att befolkning och näringsliv på Holmön ska kunna utvecklas.

· Glesbygdsverket anser dessutom att regeringen snarast bör ta initiativ till att samla berörda parter för att komma överens om en helhetslösning för åretruntförbindelse till Holmön. Betänkandet "Enskild eller allmän väg" (SOU 2001:67), den så kallade BREV-utredningen, presenterades redan i juli 2001. Därefter har Vägverket på regeringens uppdrag gjort kompletterande utredningar. En proposition utifrån BREV-utredningen och de kompletterande utredningarna dröjer. Glesbygdsverket anser att det inte är rimligt att Holmöborna ska vänta längre än vad de redan har gjort på ett beslut som ger en permanent trafiklösning för både människor och gods året om. En permanent trafiklösning måste dessutom medge bättre turtäthet än idag. Detta är av största betydelse för att människor ska kunna fortsätta att bo på Holmön och pendla mellan ön och fastlandet och för att utveckla näringslivet, inte minst besöksnäringen, på ön. Läget för Holmön är akut!

GLESBYGDSVERKETS SYNPKTER I TIDIGARE AVGIVNA REMISSVAR

Glesbygdsverket har tidigare yttrat sig över den så kallade BREV-utredningens betänkande "Enskild eller allmän väg?" (SOU 2001:67). Vi skrev bland annat att om regeringen beslutar att staten ska förhandla med berörda parter om de integrerade trafiklösningarna så delar Glesbygdsverket utredarens uppfattning om målen för förhandlingarna. Målen ska vara dels att transporterna ska ske på likartade villkor för färjor och det som utredaren kallar integrerade trafiklösningar och dels att det ska skapas en tillfredsställande transport- försörjning för bofasta och näringsliv i skärgårdsområden. Vi skrev även att vi anser att olika lokala lösningar för godstransporter måste tas med i förhandlingarna, eftersom det måste skapas fungerande transportlösningar både för människor och för gods. Vi förutsatte att det i förhandlingarna kommer att sökas lokalt anpassade transportlösningar i samverkan med kommun, befolkning och näringsliv.

Glesbygdsverket pekade dessutom på betydelsen av en rimlig turtäthet för att tillfredsställa öbefolkningens tillgänglighet till arbete, service, utbildning och fritid. Verket ansåg även att den fastboende öbefolkningen bör få förtursbevis, för att garantera plats på färjan även under turistsäsong. För öbornas trygghet anser vi att färjan bör ligga kvar på ön nattetid.

Glesbygdsverket skrev vidare att vi anser att Vägverkets färjerederi bör åläggas ansvar och tilldelas ekonomiska resurser för att garantera säkerheten på särskilda vintervägar

över vatten vid samtliga färjelinjer/integrerade trafiklösningar som är allmänna eller enskilda som är statsbidragsberättigade. Vi hänvisade till Holmön, där Vägverket slutade att staka vinterled för ett antal år sedan.

I Glesbygdsverkets yttrande över Vägverkets redovisning av uppdrag om enskilda vägar (N2002/12415/IR) framförde vi bland annat att vi ansåg att det hade varit önskvärt att det i Vägverkets uppdrag även borde ha ingått att ta fram ett bättre underlag för de förbindelser där BREV-utredningen föreslagit en förhandlingslösning, varav en är förbindelsen till Holmön.

SVAR PÅ NÄRINGSDEPARTEMENTETS FRÅGOR

Vad är viktigast att åstadkomma, principer för lösningar som ger lika villkor för alla eller individuella lösningar för respektive ö?

Glesbygdsverket anser man bör sträva efter principer för lösningar som ger likvärdiga villkor för alla öar utan fast landförbindelse. Det bör dock finnas möjligheter att göra undantag utifrån vissa öars speciella förhållanden. Enligt verkets uppfattning är förbindelsen till Holmön med dess förutsättningar mycket speciell. Vi vet igen annan ö med de extrema väderförhållanden som förbindelsen mellan fastlandet och Holmön uppvisar. Sträckan är förhållandevis lång och den går över öppet hav med mycket besvärliga förhållanden både sommar och vinter. Dessa speciella förhållanden kräver en särskild färja och särskilda lösningar för vintertrafiken. Vi anser därför att för att klara Holmöns behov av transporter av både människor och gods krävs en särösning. För att på bästa sätt lösa de problem som är förknippade med transporter i glesbygder, dit vi räknar öar utan fast landförbindelse, krävs lokalt anpassade lösningar. Dessa lösningar nås bäst i dialog och i samverkan mellan myndigheter som stat, kommun samt landsting och berörda medborgare och näringsliv.

Finns det andra lösningar än de som redovisats i materialet – tekniska, organisatoriska mm – både vad gäller Holmön och ö-förbindelser generellt?

Glesbygdsverket tror att Sverige kan finna en del goda exempel på andra lösningar i andra länder och anser därför att regeringen bör ge någon myndighet i uppdrag att kartlägga andra länders lösningar av ö-förbindelser.

I vilken mån kan remissinstanserna själva bidra till att Holmön får en fungerande lösning (praktiskt, ekonomiskt etc.) både på kort sikt, dvs. vintern 2003/2004 och på lång sikt, dvs. en permanent trafiklösning året om?

Glesbygdsverket kan utifrån sitt uppdrag inte själv ekonomiskt eller praktiskt bidra till att Holmön får en fungerande trafiklösning året om.

Beslut i ärendet har fattats av direktör Jan Cederwörn efter föredragning av utredare Kerstin Lindblad. Utredare Inger Normark har deltagit i handläggningen av ärendet.

Kontaktperson:

Kerstin Lindblad

Utredare, Utvecklingsenheten

063-57 67 22

070-526 51 28

kerstin.lindblad@glesbygdsverket.se